

Csiki-csuki

16 mm

Fekete–fehér magyar riportfilm

Kb. 19 perc

Rendező: Szalkai Sándor

Adva van egy vállalat, mely az irodaházak építését tiltó rendelkezést úgy akarja kijátszani, hogy felújíttat és átszerveztet egy régi raktárépületet. Adva vannak a tervezők, akik nem veszik észre, hogy a régi épület tartófalai csupán mészkőből vannak, s azokkal mint vasbeton tartópillérekkel számolnak. S adva vannak az építők, akik ezt a fából vaskarikát elkezdik kivitelezni, egészen az épület összedőlésének határáig. Majd erről a sokmillió népgazdasági kárt okozó kollektív felelőtlenségről elkészül a „Csiki-csuki” című film. Mit tesznek a hibák elkövetői? Önkritika helyett beperelték a film alkotóit! A filmet csak a bírósági per megnyerése után lehetett bemutatni.

A gazdaságpolitikai tanfolyamok hallgatóinak ajánljuk.

H, 1977, Mafilm HDS, 550 m, ff, poz, mb.

r. és f. : Szalkai Sándor
dramaturg : Gere Mara
operatőr : Gulyás János
vágó : Kollányi Judit
hang : Wechter Ernő
zenei öá. : Szigeti Ferenc
felv. vez. : Koczán Györgyi
gyártásvez. : Szalay Béla
op. assz. : ifj. Fegyveres György
vágóassz. : Szekrényesi Anna
fővál. : Kormos Tibor

Adva van egy vállalat, ahol irodaházat szeretnének építeni, noha a beruházásokat korlátozó intézkedések ezt tiltják. S adva van egy tervezőintézet, amely elvállalja: egy loo esztendőös malom-épületből, emeletráépítéssel és egyéb alakításokkal korszerű irodaházat épít. Ez nem új beruházás, "csak" felújítás. Mindenki jól jár és a törcényt is sikerül kijátszani. De kiderül, hogy a malomépület állaga olyan rossz - és ezt nem vették észre a tervezők - hogy előbb-utóbb életveszélyes épületté válik. Így a felújított épület majdnem az építők fejére omlott és ez az egész ügy több veszteséget okozott a népgazdaságnak, mint amennyibe egy új irodaház felépítése került volna. S mindezért sehol, senkit nem vontak felelősségre...

Helyszínek: Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat és a BUVÁTI irodái -
riportalányok a vezetők, felelősök és a munkások.

84. május TÁ

61. 7-én borsó a. elpedité

Csiki-Andri

7. 21. 7

F E S T E T T O S Z L O P O K /Rip. 30/

Forgatókönyv

/Szalkai Sándor/



A Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat Nagytétényi ut 216 alatti, új irodaépület építkezése úgy néz ki, mint valami absztrakt díszlet. Itt tulajdonképpen - hogy az új beruházásokat szigorító rendelkezéseket kijátszák - egy százéves, omladozó malomépületet "ujítanak fel", hogy abban elhelyezzék a műszaki fejlesztési osztály irodáit, az u.n. kísérleti üzem irodáit, valamint ez utóbbinak műhelyét és laboratóriumát is. Igen ám, de a régi épületben szinte semmi sincs egy szinten, minden kanyargós, girbe-gurba, ablakai is picinyek, s - mint az utólag kiderült - szilárdsági okokból jórészt nem is nagyobbíthatók. Így a "felujított" épület elkészülte, az emletráépítések után is csak egy groteszk torzszülött lehet, mely rendeltetésének csak részben felelhet meg, s mindez előkalkuláltan 35 millióért. Igen ám, de....

Az érdi KTSZ építésvezetője:
elmondja, hogy ő mintegy két hónapja felrohan Baranyai Istvánhoz, a HMV műszaki fejlesztési főmérnökehez: le kell állni az építkezéssel, mert félő, összedül az épület...

Az érdi KTSZ építésvezetője /folyt./
S elmondta akkor is, s bizonyítja most, a filmfelvételnél is, hogy a régi malom falait a terveken vasbetonszerkezetűnek tüntették fel, s munka közben kiderült, hogy csak porló-mészke a legtöbb, szilárdságilag fontos fal - elem...

S már látjuk is, ahogy egy közönséges ceruzával lyukat lehet furni az állítólagos vasbetonba, valójában máló, régi kagylók, csigák maradványait tartalmazó mészkőbe... I-vasakat, acél gőzcsöveket látunk az ujjonnan kialakított folyosók, lépcsők közlekedését gátlón, mellmagasságban - ezeket most kellene kivágni, eltüntetni, de akkor dőlne az egész épület... S látunk új falat, régi falat már most, vakolás előtt repedten...

Közben HANGMONTÁZS ottani dolgozókkal mindarról, amit a baloldalon részletezett képeken látunk.

A Hangmontázs végén rövid riport egy műanyagipari munkással, akit súlyosan meghurcoltak, mert véletlenül 217 forintos kárt okozott...

Am ez még nem minden. Most az épület Nagytétényi ut felőli, főfrontját látjuk, melyen a földszint és a két emelet mentén úgy váltakoznak a régi és ujjonnan épített épületrészek, mint kecskén a foltok. S az egészet valami, most már csak nyomokban látszó oszlopféleségek foglalják keretbe, s bordázzák, mintha a felső emeletet tartanák...

Polgár Ferenc, a HMV részéről az építkezés felelőse: elmondja, hogy a BUVÁTI tervezői a homlokzaton kialakított régi, csak vakolatból lévő, festett oszlopokat szilárdsági tényezőként /!!/ vették számításba...

Keserű, sértett ember, a HMV leváltott főtechnológusa, azóta az épület az első nagyobb megbízatása.

...arra a kérdésre, miért nem figyelmeztetett...

Polgár Ferenc/folyt./:

tette ő erre időben az illetékeseket, valami olyasfélét válaszol majd: mindenki tudja a maga dolgát, nem ő tervezte az épületet...

/Ezt követően csak a még mindenképpen megkérdendő riportalányok neveit tudom ideírni, s néhány mondatot arról: mi várható tőlük? Természetesen ezeket a riportokat keresztbevágjuk majd, s ahogy ezek replikáznak, egymást cáfolják, a felelősséggel labdázni, úgy alakul majd ki történetünk igazi abszurditása, filmünk szatirikus éle./

A HMV-től Baranyai István, műszaki fejlesztési főmérnök a "fönök szintjéről" látja ezt a beruházási-torzót.

Egyébként alapos, jó szakembernek tűnik.

Baranyai István: elmondja, ma már ő is látja, a régi malmot inkább fel kellett volna robbantani, olcsóbb lett volna egy teljesen új irodaépület építése. De hát mindezt a BUVÁTI tervezőinek tudniuk kellett volna! Miért nem vizsgálták meg alaposabban azt a százéves malmot? Ők ehhez minden segítséget megadtak annak idején... Szidja a tervezők mellett még a kivitelezőket is. Végül rezignáltan hozzáteszi: sajnos, nálunk szinte minden beruházás ilyen...

Kínálkozik a kérdés: miért akarták ezzel a balul sikerült felújítósdival kijátszani az új beruházásokat szigorító rendelkezéseket?

...ennek ódiomát Baranyai Ferenc "átpasszolja" a beruházási főosztály vezetőjére...

A filmfelvételt vállalja, de csak azért, mert erre a HMV igazgatója utasítja.

Monostori Antal, beruházási osztályvezető: hogy a rendelet kijátszásáról a felvételnél mit mond, az most, a forgatókönyv írásának pillanatában még kiszámíthatatlan...

Am ez az épület, még ha elkészül, akkor is katasztrófális.

Kovács István mérnök és az imént már említett Polgár Ferenc, mindketten a műszaki fejlesztési oszt. dolgozói, erről

Kovács, Polgár /folyt./:

tragikomikus dolgokat mesélnek majd a filmfelvételnél.

A BUVÁTI-nál először ki akartak bujni a felelősség alól, ám amikor szembesítettük őket pl. saját statikai szakvéleményükkel, mely igen hangzatos, csak ugy nem igaz, ahogy van, már mindjárt hajlandók voltak a beszélgetésre.

Itt figyelemreméltó Pálinkás Vilmos öniróniája, ő hajlandó saját hibáin is gunyolódni, valami fura jovialitással...

a főnökiik, nagyvonalu, "nagy-dumás", értelmes szakember.

Jogos a kérdés: akkor miért?!

Irataiból sok hasonló példát tud sorolni.

Prinner Sándor építész tervező és Pálinkás Vilmos statikus tervező elmondják, hogy nem volt idejük megfelelő előtanulmányokra, szilárdsági próbafurásokra, stb, egyrészt, mert sürgették őket, másrészt, mert ennek lehetőségét a HMV sem teremtette kellően meg.

Elismerik, hogy az épület mai állapota: a teljes csőd. Hibáztatják a HMV-t és a kivitelezőket is. Saját felelősségükkel kapcsolatban csak arra tudnak hivatkozni, hogy itt még a szokottnál is több volt az úgynevezett "kényszerítő tényező"... Ezekről aztán Pálinkás később elismerte, hogy többségük csak hozzáállás kérdés.

Rausch Róbert irodavezető:

elmondja, hogy kár volt ezt az egész ócska épületet elvállaniuk, különben is, ők nem annyira ipari létesítményeket terveznek, inkább lakásokat, de az a számukra is nyilvánvaló most már, hogy abszurdum egy százéves malomra ilyen épületet tervezni...

...Hát, mert a HMV nagyon könyörgött... Majd elmondja, hogy megrendelőik itt valóban a beruházási törvényeket akarták megkerülni /és ők?!/, és még arra is hivatkozik, hogy nem kaptak elég időt az előzetes vizsgálatokra. Mert a bauxitbetonos lakóházak lakosait pl. a hatóságok kötelezik, hogy eltűrjék az ő megelőző próbafurásikat, de a HMV-nél sajnos nincs ilyen kényszer...

Rausch Róbert /folyt./:

Majd tervezőirodájuk, illetve feladataik nagy volumenét ecsetelve próbálja elbagatelizálni a Nagytétényi-uti épületet... Végül még egyszer felemlíti, hogy nem ez az egyetlen épület, ahol a felújítás a duplájába kerül, mint az új!/.
Munk Teréz elektromos tervező és Nyitrai István gépész tervező: arról tudják még a fentieket kiegészíteni, hogy az ő munkájukat mennyire nehezítette a célra tulajdonképpen alkalmatlan, mállófalú, százéves épület.

A film pontos vége a vágóasztalon alakul ki, de mindenképpen kép és hangmontázs lesz, melyben a többi között ismét feltűnik a már látott műanyagipari munkásunk, s elmondja, milyen fegyelmi büntetést kapott a véletlenül okozott 217 forintos kárért...

/S - természetesen - valamennyi riport ellenpontozva az "építkezés" képeivel.../

- v é g e -

Kovács
Boró
77.10.7.